

Sovjetiske amfibiske operationer

Et forsvars gennembrud i Anden Verdenskrig var altid et komplekst problem for den angribende side. Styrker og midler blev omhyggeligt forberedt og samlet; tid og sted blev valgt. Hvad ville blive resultatet af en operation, hvor tropperne gik over til angreb om natten eller under dårlige vejrforhold, praktisk talt uden artilleriforberedelse? Det ville være absurd, siger du. En sådan operation ville være bundet til at mislykkes. Men det er præcis sådan, man kunne karakterisere det overvældende flertal af vores amfibiske landingsoperationer i den første og anden periode af den store patriotiske krig.

Det er tilstrækkeligt at sige, at af 52 amfibiske landinger udført af de sovjetiske flåder i 1941-1945, deltog tanktropper i kun to tilfælde i kampene om landingen. (Der ville næppe have været et enkelt sådant angreb uden brug af kampvogne i en landoperation.) Her er en beretning om den største "tanklanding" i den store patriotiske krig.

Man behøver næppe at mindes om, hvor vanskeligt året 1942 var for vort land. I løbet af dette vanskelige år kom vi efterhånden til at tro, at tyskerne kunne blive slået, selvom sejren endnu var langt væk. Efter en ny omgang vanskeligheder og ulykker kom den store sejr på Volga. Som et resultat af en hel række indbyrdes forbundne offensive operationer smuldrede den sydlige fløj af den tyske front, og enheder fra den "sejrrige Wehrmacht" blev ligesom et år tidligere hurtigt rullet tilbage. Vores styrker, som netop i går trak sig tilbage og førte voldsomme defensive kampe, gik over til forfølgelsen.

Disse ændringer var særligt akutte i Kaukasus. Fjenden forlod skyndsomt territorium erhvervet med stor indsats, men på trods af dette var det at lade ham trække sig uhindret tilbage i realiteten at opgive muligheden for en stor sejr. Det forstod Stavka udmærket. Allerede den 26. november 1942, det vil sige tre dage efter afslutningen af omringningen af fjendens Stalingrad-gruppering, blev et direktiv om udarbejdelse af en plan for en storstilet offensiv operation sendt til Trans-Kaukasus-fronten (kommanderet af general af hæren IV Tyulenev). Denne plan blev hurtigt udarbejdet. I rod lå et ønske om at afskære de tyske styrkers tilbagetrækningsvej i begge mulige strategiske retninger - til Rostov og til Taman-halvøen. Det var fuldstændig logisk, at enheder fra Sortehavsflåden (befalet af viceadmiral FS Oktyabrskiy) ville tage en aktiv del i offensiven på Taman-aksen. På dette tidspunkt var flåden direkte underlagt den frontkommandant. Flådens deltagelse var planlagt ret bredt, i form af en amfibisk landgangsoperation i fjendens bagende.

Det er interessant at bemærke, at en instruktion vedrørende planlægningen af en amfibielanding blev udstedt til flåden umiddelbart efter modtagelsen af Stavka-direktivet, det vil sige længe før konceptet for selve offensiven blev fastlagt eller endda den operationelle mission for den amfibiske landing. enheder selv. Efter sovjetiske standarder var det en betydelig indsats: to flådeinfanteribrigader, en riffelbrigade, 563. uafhængige kampvognsbataljon [IndepTBn] og forstærkende enheder. Denne koncentration af styrker udførte en operation, der efterfølgende fik navnet "Southern Ozereyka" (Uzhnaya Ozereyka).

under den store patriotiske krig.

Desværre er der kun dukket fragmentarisk information op om 563rd IndepTBn. Efter alt at dømme blev den dannet i forsommeren 1942 i Sumgait tanklejr. Bataljonen blev tildelt Trans-Kaukasus-fronten den 31. august og deltog i kamphandlinger i området Mozdok og Nalchik som en del af 37. armé. Præcise oplysninger om typen af køretøjer, der er tildelt bataljonen på nuværende tidspunkt, er ikke tilgængelig, men det er højst sandsynligt, at enheden havde britiske Valentines og amerikanske M3'ere "General Stuart". I begyndelsen af december blev bataljonen trukket tilbage fra fronten og overført til Tuapse-området, hvor den gennemgik rekonstituering og forberedelse til operationen. På dette tidspunkt var bataljonen fuldt udrustet med M3.

Den sydlige Ozereyka amfibiske landingsoperation er den absolut førende blandt alle amfibiske operationer i den vigtige indikator for forberedelsestiden. Faktisk var den oprindelige dato for operationen - den 15. december - genstand for gentagne ændringer. December gik, derefter januar, og der var ikke udstedt en ordre om udførelse af operationen. I mellemtiden trænede landgangsstyrkerne intenst.

Dette bar sin egen frugt. I de sparsomme linjer med arkivdokumenter bemærkes det, at tankskibene alle opnåede "ekspert"-status. Temaerne for øvelser, ud over de normale, i overensstemmelse med enhedsspecialiteter, omfattede også landing og kamp på kysten, indskibning af skibe og så videre.

Et par ord skal siges om sidstnævnte. Rollen som det fraværende amfibiske landgangsfartøj i operationen skulle spilles af de såkaldte "Bolinders". Dette spændende navn var intet andet end navnet på et svensk motorbyggeri. Fartøjet var en selvkørende pram med lavt træk, bygget i Rusland før revolutionen (1917). På det tidspunkt, hvor disse begivenheder indtraf, havde Sortehavsflåden tre sådanne fartøjer, som på dette tidspunkt for længst havde mistet deres evne til at fortsætte uafhængigt. De blev brugt som midlertidige moler eller som bugserede pramme. Flåden havde simpelthen ikke noget andet aktiv, der kunne tjene i rollen som tanklandingskibe.

Uanset hvor gode disse kampvogne var, ville de kun blive kampkøretøjer, når de oplevede fast jord under deres spor. Indtil dette øjeblik var de simpelthen brystplader af stål med ringe svømmeevne. Deres kampevne afhang således i høj grad af, hvor hurtigt de kunne sættes af landingsfartøjets dæk. Til gengæld afhang denne hastighed i høj grad af selve fartøjets konstruktion og karakteristika. Ifølge planen var det hensigten at lande 30 kampvogne fra det første niveau, de andre køretøjer og cirka 1.000 flådeinfanterister! Efter landingen, igen vendt tilbage til deres rolle som moler, skulle skibene støtte losningen af udstyr og mandskab fra kanonbåde, ministrygere og transportere, som ikke selv var i stand til at nærme sig kysten på grund af deres dybere dybgang. Selvom Bolinders var blevet repareret før landingsoperationen, afspejlede dette på ingen måde deres hastighed og overlevelsessevne, som begge var ubetydelige.

I al retfærdighed skal det bemærkes, at kommandoen forstod afhængigheden af operationens succes af de tre "flydende kassers" evne til at nærme sig kysten på de udpegede punkter.

Systemet af fjendtlige skydepladser, som blev fuldt ud gennemskuet af sovjetisk rekognoscering, skulle undertrykkes ved kraftfuld luftfartsforberedelse og ild fra flådeartilleri. Det var planlagt at desorientere fjendens reserve ved demonstrationsaktioner af skibe og at forveksle dens kampkommando og kontrol med afledningsfaldskærmsudspringere. De første, der blev landet på kysten, var 300 sømænd fra en overfaldsafdeling, og først på signal fra denne gruppechefs kutter skulle Bolinders begynde deres indflyvning til kysten. Der var en chance for succes for denne plan, især hvis man tænker på, at landingen blev udført om natten, og at de ikke tyske enheder, men tropper fra den 10. rumænske infanteridivision besatte kystforsvaret.

Ved at analysere mislykkede operationer af den store patriotiske krig, vil du ikke en eneste gang opdage, at rødderne til deres fiasko ikke lå så meget i selve planerne som i fraværet af reservevarianter, selv i teoretiske muligheder for at rette op på noget i betingelserne for den skiftende kamp. situation. Et endnu større paradoks er, at det kan påvises, at det i nogle tilfælde ikke var krigens nøgterne realiteter, men vores egne militære ledere, der ændrede og komplicerede situationen.

Det er, hvad der skete i denne sag. Selvom angrebsstyrkerne generelt var forberedte, blev operationen udskudt hele januar måned. Den vigtigste faktor i dens succes - et gennembrud på landfronten - var fraværende. En vellykket offensiv, som konstant blev krævet af Stavka, havde ikke udviklet sig, hvilket tvang general Tyulenev til at kaste landgangsstyrken i ilden først.

I denne situation påvirkede "omlægningen af dækket" (jordstyrkernes gennembrud og flådelanding) i alvorlig grad operationens resultat. I mangel af særlige landgangsfartøjer og udstyr var selv de meget veltrænede landgangsstyrker ikke forberedt på afvisningen af et alvorligt, fuldskala angreb på land.

Dette "tilfældighed", der opstod som følge af frontchefens subjektive beslutning, åbnede bogstaveligt talt vejen til den brede strøm af objektive tilfældigheder, der altid opstår i krig.

Indskibningen af mandskab og udstyr blev påbegyndt den 3. februar. Den 563. IndepTBn blev indlæst i Gelendzhik. På grund af manglen på en kommandanttjeneste og tilsvarende uorganisering i øjeblikket, strakte indskibningen af flådeinfanterienheder sig ud på aftenen. Til sidst, kl. 19:40 (30 minutter for sent), begyndte den første gruppe af angrebsstyrken at bevæge sig ind i den ydre kanal. Her stødte de på en kraft 2 eller 3 hav, som på denne tid af året var minimal ved Sortehavet. Men af en eller anden grund var dette ikke forudset!

Straks stod det klart, at Bolinders sødygtighed, lastet som de var med tanke og lastbiler, var dårligere end først antaget. De tungt lastede pramme knækkede slæbetrosene, hvis reparation krævede yderligere 40 minutter. Operationens tidsplan blev smidt af, og konvojen af fartøjer og eskorte blev spændt ud. Det stod hurtigt klart, at angrebsstyrken tidligst ville nå frem til det udpegede landingsområde 1,5 time efter det angivne tidspunkt, det vil sige et betydeligt stykke tid efter artilleri- og luftfartsforberedelsen, demonstrationslandinger og så videre. I betragtning af at dette ville betyde en forstyrrelse af

hele operationen, chefen for landgangsstyrkerne, kaptajn 1. rang N. Ye. Basistyy, anmodede chefen for operationen (flådekommandant Oktyabrskiy) om at udskyde landingstiden i et passende interval. Flådechefen støttede ikke denne anmodning, men på grund af afskyelig tilrettelæggelse af kommunikation fik de først kendskab til dette i landgangsdetachmentets hovedkvarter 45 minutter efter H-time i den oprindelige landingsplan.

Der var således ingen mulighed for overraskelse. Luftfarten slog først til, derefter ild med flådevåben (en betydelig mængde blev affyret -2011 runder, men uden justering). Først da blev overfaldet sat i gang. Seks patruljekuttere med flådeinfanterister fra overfaldsafdelingen ombord ræsede mod kysten kl. 03:35 den 4. februar. Et projektørlys, raketter og så utallige sporstoffer og eksplosioner lyste straks stranden op, som var blevet neutraliseret af 2,5 times brandforberedelse. Brand dækkede kutterne og deaktiverede to af dem. SKA-051 blev hurtigt sprængt i luften. Disse tab svækkede ikke kun angrebsafdelingen med en tredjedel (200 mand blev landet vice 300), men fratog også den forreste kutterafdeling af dens leder. Detachmentets chef, kaptajn 3d Rank AP Ivanov, placeret på SKA-051, blev dræbt.

Der var ingen til at give tegn til Bolinderne om at komme ind, men trods dette fik de ordre til at bevæge sig mod kysten. De mest sårbare fartøjer fra landgangsstyrken bevægede sig først, og dette afgjorde ikke kun deres skæbne, men også skæbnen for de kampvogne, de bar.

Cirka 20-25 minutter efter begyndelsen af landingen, på samme tid som sømændene fra overfaldsafdelingen, der var blevet landet på den minerede kyst under en orkan af maskingevær- og morterild, forsøgte at beslaglægge den første linje af rumænske skyttegrave. , en fjendtlig projektør, placeret på højre flanke af landgangen, fangede pludselig prammene, der langsomt kravlede ud af mørket. En storm af ild opslugte dem straks. Selvom anti-landingsforsvaret i landingssektoren indeholdt 2-3 feltbatterier og et tungt luftværnsbatteri, var forsvarernes primære ildkraft morterer. Allerede de første angreb af artilleri- og morterrunder havde påført Bolinder nr. 2 og dets bugserfartøj "Gelendzhik" store skader. Snart blev begge fartøjer sat i brand, mistede deres drivkraft og begyndte at synke. I dette øjeblik var der 250-200 meter relativt dyb brænding tilbage til kysten. De 350 flådeinfanterister og tankskibe, der forblev om bord, havde intet andet valg end at hoppe i det iskolde vand og forsøge at nå kysten ved at svømme. Man skal huske på, at alt dette skete under kraftig ild med håndvåben.

Tankskibene på Bolinder nr. 4 var noget mere heldige. Trods kraftig modild fra kysten fortsatte deres pram stædigt med at nærme sig stranden. Der var cirka 100 meter brænding tilbage, da mændene mærkede en kraftig gys. Bolinderen havde ramt et stålpindsvin udsat i lavvandet. Vand kom hurtigt ind i fartøjets skrog, og det sank hurtigt til bunds. Heldigvis var hverken dybden eller placeringen af prammen en hindring for ilandsætning af tanke, som den ene efter den anden begyndte at gå i vandet. Samtidig blev den stationære Bolinder et sigtepunkt for snesevis af fjender

kanoner og morterer, og blev hurtigt sat i brand. Selvom skibets besætning og overfaldstropperne tog energiske foranstaltninger for at slukke ilden, overdøvede den gradvist hele prammen. En eksplosion rev sig gennem luften, da angrebsstyrkens ammunition sprængte i luften. Omkring 7-8 kampvogne havde på dette tidspunkt formået at lande fra prammen.

Tankskibene gik straks i kamp, da de nåede kysten, men i første omgang var de ikke i stand til at opnå meget. En voldsom kamp rasede på land, der flere gange blev manifesteret i hånd-til-hånd kamp i nattens mørke. Observation fra kampvognene var vanskelig, samtidig med at de selv blev oplyst på baggrund af belyningsraketter og ildene på de synkende fartøjer. Det kan ikke udelukkes, at et par køretøjer blev ofre for det tyske 2-kanon 88 mm batteri placeret direkte ved det sydlige Ozereyka. Ikke desto mindre gjorde den pludselige optræden af sovjetiske kampvogne et stærkt indtryk på de rumænske soldater.

Der var gået cirka en times kamp, da den resterende Bolinder (nr. 6) nærmede sig kysten.

På dette tidspunkt var ilden fra land svækket noget. Men fjenden var stadig i stand til at sætte denne pram i brand lige i det øjeblik, den nåede land. Bugserfartøjet SP-19 blev også ramt. Trosset blev enten skåret eller for tidligt frigivet, og Bolinderen begyndte at rotere. Den grundstødte hurtigt i sandet og begyndte at gå fra borde. På dette tidspunkt var fartøjet totalt opslugt af flammer. Flere af de seks kampvogne, der var gået fra borde, var i brand. På fotografier er det tydeligt, at mindst to kampvogne mistede deres tårne fra ammunitionsekspllosioner. Man kunne kun håbe, at tankskibene havde formået at forlade deres handicappede køretøjer i tide.

Ødelæggelsen af alle tre Bolindere og den fortsatte spærring fra kysten gjorde den planlagte landing fra kanonbådene og minestrygere ekstremt vanskelig. Disse fartøjer forsøgte flere gange før kl. 06:00 at nærme sig kysten, men mødte hver gang voldsom modstand og trak sig tilbage med tab. Daggy nærmede sig, og af frygt for hypotetiske fjendtlige luftangreb (som, det skal siges, ikke var forudset på det tidspunkt ifølge vores egne efterretningsrapporter), gav kaptajn 1. rang Basistyy kl. 06:20 signalet til landgangsstyrkerne om at trække sig tilbage. På dette tidspunkt var ud over 563. IndepTBn 142d og dele af to andre bataljoner af 255. flåderiflebrigade og besætninger på sænkede skibe i alt op til 1500 mandskab i land, men uden en eneste fungerende radiomodtager/sender. Hovedkvarteret for landgangskommandanten - staben på 255. MSBr (kommandørberst AS Potapov) var heller ikke landet fra kanonbåden Krasnyy Adzharistan.

På trods af tilbagetrækningen af skibene forbedredes forholdene for de landede enheder mærkeligt nok ved daggy. Selvom kampene ikke ophørte i et minut, samlede de befalingsmænd, der forblev i land, grupper af kæmpende mænd om sig selv og blev enige om deres kombinerede handlinger med besætningerne på de fungerende kampvogne. De bestemte placeringen af skydepladser og organiserede deres likvidering. Tropper engagerede sig kortvarigt i den hånd-til-hånd kamp, der havde været så usædvanlig vanskelig i løbet af natten. Mange tankskibe fra ødelagte køretøjer bevæbnede sig med tankmaskingeværer og andre riflede våben og sluttede sig til infanterienhederne.

Snart lykkedes det at ildre en tynd plet ud i rumænernes forsvar - kystlinjen var ikke bevogtet på det sted, hvor Ozereyka-floden strømmede ned gennem en stejl kløft. Et pludseligt angreb fra en stor gruppe mænd fra 255. MSBr og 563. IndepTBn omgik fjendens forsvars højre flanke og angreb hans bagparti, en position nær landsbyen Southern Ozereyka. Hvem vidste, om rumænerne ville være i stand til at holde dem tilbage, men her mistede chefen for det tyske 164. Reserve Antiaircraft 8,8-cm Battery sin nerve. Da han betragtede sin stilling som håbløs, sprængte han sine våben og forlod stillingen. For rumænerne tjente dette som et signal til generel flyvning. Efter at have trukket sig tilbage i uorden efterlod de ifølge øjenvidner mere end 500 døde og sårede på slagmarken og derudover næsten 100 fanger fra deres 2. bataljon, 53. regiment. Således blev det sydlige Ozereyka taget til fange kort efter daggy, men ikke mere end 700-800 mand med otte kampvogne var tilbage i angrebsstyrken.

Beskrivelserne af alle de efterfølgende begivenheder er et resultat af denne forfatters rekonstruktion baseret på ekstremt sparsomme sovjetiske og trofækilder. Der var ingen officielle regnskaber vedr

handlinger i land, fordi der ikke var et eneste personale der til at føre tilsyn med dem. Efter alt at dømme faldt ledelsen af handlingerne i kernen af angrebsstyrken til chefen for 142. bataljon, kaptajn Kuzmin. Hvad der var betinget af beslutningen om at bevæge sig længere inde i landet i dybden af det fjendebeholdte terræn vides ikke. Det kunne have været hans stræben efter at udføre den tildelte mission (at fange Glebovka) eller ønsket om at bryde igennem til vores egne styrker. Men amfibieafdelingen fortsatte med at rykke frem. I dette øjeblik manglede fjenden tilstrækkelige styrker til at blokere angrebsstyrken, men fortsatte med at yde voldsom modstand. Især klokken 12:35 rapporterede hovedkvarteret for 17. armé til hovedkvarteret for hærgruppe "A", at panserværnsbataljonen fra 73. infanteridivision, der var placeret i det sydlige Ozereyka-område, havde ødelagt tre "Stuarts". Ikke desto mindre nåede søfolkene om aftenen den 4. februar Glebovka og besatte dens sydlige udkant. I mellemtiden bragte den tyske kommando ret betydelige styrker ind i området for gennembruddet: bjerggriffel- og kampvognsbataljoner, fire artilleribataljoner og to panserværnsbatterier og en gruppe antiluftskyts. De rumænske styrker blev også omgrupperet, og den aften besatte de den resterende del af den tomme strand. Som et resultat blev de to kuttere, der var ankommet fra Glendzhik med mørkets frembrud for at etablere kontakt med angrebsstyrken igen, udsat for bombardement fra kysten og vendt tilbage til basen. I betragtning af at angrebsstyrken var omkommet i land, nægtede Admiral Oktyabrskiy at lande forstærkning.

Men de "levende begravede" søfolk og tankskibe fortsatte med at kæmpe hårdt i flere dage endnu. På trods af at vores luftfart rapporterede om denne fortsatte kamp, blev der ikke truffet foranstaltninger til at forsyne de omringede tropper. På dette tidspunkt havde front- og flådekommandoerne allerede truffet beslutningen om at flytte angrebets akse hen over brohovedet besat af demonstrationslandingen til området Myskhako-Stanichka (det nu kendte for alle "Malaya Zemlya"). De ønskede ikke at spille selv den mindste dråbe styrker og midler på forsyningen af de omringede styrker. Presset ind fra alle sider og manglede ammunition led angrebsstyrken enorme tab. De resterende kampvogne opbrugte deres vigtigste kanonammunition, og de sidste to køretøjer, som kun havde maskingeværammunition, blev sendt ud for at forsvare et shelter med de sårede. Fjenden satte hurtigt ild til dem. Ved udgangen af dagen var kun cirka 100 tropper i stand til at holde våben. De samlede tab i angrebsstyrken var ifølge tyske data cirka 630 dræbte og 542 taget til fange. Det er muligt, at yderligere 200 mandskab druknede under landingen.

Om natten adskiltes resterne af afdelingen. Omkring 75 mandskab ledet af bataljonschef Kuzmin besluttede at bryde igennem til Myskhako, og de resterende 25 forblev nær kysten i retning af Abrausøen. De var heldige-partisaner mødte dem, som havde kontakt med "fastlandet" og hurtigt evakuerede disse mænd med kutter. Kun fem mænd fra hovedkroppen nåede Myskhako brohoved omkring 22 dage efter landingen. Der var ikke et eneste tankskib blandt disse overlevende.

Forfatter: Miroslav Morozov

Oversat af: James F. Gebhardt

Kilde: "Tankomaster" #1, 1999.

Kilde/Source:

<http://www.battlefield.ru/library/battles/battle14.html>